

Een kleine ijstijd nadert Wie wil die tegenhouden?

Arend Jan Voortman

“*Diesem Abkommen entkommt keiner*”, meende Angela Merkel bij de presentatie van het door de G8 bereikte ‘klimaat-akkoord’. Klaas van Egmond, directeur-generaal van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP), beaamde het prompt in een TV-journaal, ook ditmaal niet verlegen om een toedekkend commentaar. De Nederlandse kranten waren minder volgzzaam in hun analyse van wat de ambitieuze Bondskanselier eigenlijk had bereikt.

Bij toonaangevende Duitse commentatoren kan *unsere Angela* evenwel voorlopig niet meer stuk. Men moet de *Hannoversche Allgemeine Zeitung (HAZ)* - in het grote Duitsland een ‘regionaaltje’ - lezen om te vernemen hoe die besprekingen op woensdag 7 juni werkelijk zijn verlopen. Daar liggen de geheime notulen van de moeizame totstandkoming van de uiterst magere *Klima-Einigung*.

Beter dan niets?

Nicolas Sarkozy, de net aangetreden Franse president, voelt zich met een matig beheerst Engels niet op zijn gemak. Hij dreigt - daarom? - met weglopen als er tijdens de besprekingen geen zicht zou komen op inhoudelijke klimaatafspraken. Maar Bush zet al meteen de toon door de Chinese draak op te roepen en te wijzen op het belang van nieuwe technologieën voor de energiesector. Blair en Prodi vallen hem bij inzake China; Sarkozy bepleit nieuwe kansen voor nieuwe kerntechnologie. Merkel moet erkennen dat het in Duitsland “*traurig*” gesteld is met de situatie van de kernenergie, maar ziet wel “beweging in het debat”.

‘s Avonds moeten alsnog de schapen geschoren worden, onder grote tijdsdruk, tussen 23.21 en 24.00 uur. De meningsverschillen zijn nog groot: de meerderheid wil inzetten op een reducering met 50 procent van de uitstoot van broeikasgassen in 2050, Bush wenst zich beslist niet daarop vast te leggen. Sarkozy blijft scherp slijpen, Bush provocerend tot een woede-aanval waarin deze nog eens het mislukken van het Kyoto-verdrag in herinnering roept. De Fransman bindt in, nog wat napruttelend over toch ook wel bereikte resultaten; hij wijst liever met de beschuldigende vinger naar China dan naar de Verenigde Staten.

Pragmaticus Tony Blair grijpt dan zijn kans als mediator. Hij concludeert tot overeenstemming op een aantal punten: de noodzaak van een ‘na-Kyoto-proces’, de vereiste deelname van China en India daaraan, en de wenselijkheid van een “substantiële”, zij het niet nader bepaalde terugdringing van kool-dioxide-emissies. De rijen worden helemaal gesloten nadat Shinzo Abe heeft onderstreept dat er “een venster op de toekomst” nodig is, dat het bij die vijftig procent slechts om “een visie” gaat, en dat er zonder de Verenigde Staten, China en India geen sprake kan zijn van een overeenkomst. Georg W. Bush *himsel*f reikt dan het toverwoord aan dat het streven naar CO₂-emissiereductie iets meer aanzien moet geven: het zal *ernsthaft* zijn.

Het klimaat blijft veranderen

Helmut Schmidt, voormalig Bondskanselier en sociaal-democraat van de oude stempel, heeft gelijk gekregen. In de aanloop naar de G8-top noemde hij het reeds “*reine Hysterie und dummes Zeug*” te geloven dat in Heiligendamm genomen besluiten klimaatverandering zouden kunnen stoppen. Hij vindt het klimaatdebat overigens “*überhitzt, auch und vor allem durch die Medien*”, en meent te weten dat klimaat altijd al aan verandering onderhevig is geweest (Laszlo Trankovits, DPA, in de *Suedkurier* van 6 juni 2007).

Zou Schmidt (nu 88 jaar) in het voorjaar van 2012 vooraf commentaar kunnen geven op de dan komende G8- of G11-top? Wellicht zou hij er - sarcastisch, maar ook wat bedroefd - op wijzen dat de politici zich anno 2007 niet opnieuw voor het karretje van vlot verkopende ‘wetenschappers’ hadden moeten laten spannen. Geleerden van naam - astrofysici, geologen, paleobiologen - wezen toen immers al op de waarschijnlijkheid van een naderende kleine ijstijd. Moeten de wereldleiders, die nog slechts in nachtmerries hinder hebben van broeikasgassen, nu de globale afkoeling gaan tegenhouden? Zo zou, bij leven en welzijn, Helmut Schmidt zich retorisch afvragen.

Redactie

Geart Benedictus
Lourens Gengler
Jaap Hanekamp
Huib Hogerheijde
Joost van Kasteren
Leffert Oldenkamp
Arend Jan Voortman

Productie

Hoofd- en eindredactie:
Arend J. Voortman
Uitgeverij:
Klenderman Communicatie/Research
Grafische productie:
Salland De Lange B.V., Deventer

Administratie en redactie

Postadres en telefoon:
Slootsdijk 9, 7261 SB RUURLO
0573 491810 b.g.g. 452075

E-mail-adressen:
spiladministratie@platteland-in-perspectief.nl
spilredactie@platteland-in-perspectief.nl
a.j.voortman@planet.nl

Abonnementen

Spil verschijnt tweemaandelijks. Een abonnement is op elk moment aan te gaan, desgewenst met een eerder verschenen nummer. Individuele personen, gezinnen en andere kleine samenlevingsverbanden komen in aanmerking voor een particulier abonnement. Ondernemingen, organisaties en instellingen behoren te kiezen voor een institutioneel abonnement. De met beide abonnementsvormen corresponderende prijzen zijn respectievelijk 29,00 en 50,50 euro per zes opeenvolgende afleveringen (beide bedragen inclusief 6% omzetbelasting).

Losse nummers

Elke aflevering is los te bestellen door 7,00 euro (inclusief verzendkosten en omzetbelasting) over te maken naar de bank- of girorekening van het tijdschrift.

Advertenties in Spil

Informatie over mogelijkheden en tarieven van adverteren is te vinden op de website.

Betalingsmogelijkheden

Raborekening 3567.40.420 of
Postbankrekening 3690217 ten name van het Tijdschrift Spil te Ruurlo